

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11596/2025
27.11.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Буха, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Јован Михајловић, адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права, уређења личних односа и издржавања, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 193/25 од 30.04.2025. године, у седници одржаној 27.11.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 193/25 од 30.04.2025. године у делу којим је потврђена пресуда Основног суда у Зрењанину П2 430/24 од 28.01.2025. године у ставу трећем изреке, делу става четвртог изреке (којим је уређен начин одржавања личних односа малолетне деце ВВ и ГГ са тужилџом-противтуженом), ставовима шестом и седмом изреке и пресуда Основног суда у Зрењанину П2 430/24 од 28.01.2025. године у ставу трећем изреке, делу става четвртог изреке (којим је уређен начин одржавања личних односа малолетне деце ВВ и ГГ са тужилџом-противтуженом), ставовима шестом, седмом и деветом изреке (одлука о трошковима поступка) и предмет ВРАЋА у овом делу првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П2 430/24 од 28.01.2025. године, ставом првим изреке, резведен је брак парничних странака који је склопљен дана 27.11.2007. године, у ... уписан у матичну књигу венчаних под текућим бројем .. за годину 2007. за матично подручје Зрењанин између тужиле-противтужене АА из ... и туженог – противтужиоца ББ из ... са личним подацима ближе наведеним у том ставу изреке. Ставом другим изреке, малолетно дете ДД ЈМБГ ... рођена ...2012. године у ... поверена је тужилџи-противтуженој као мајци на самостално вршење родитељског права. Ставом трећим изреке, малолетна деца ВВ ЈМБГ ..., рођен ..2008. године у ... и ГГ ЈМБГ ..., рођен ..2010. године у ... поверена су туженом-противтужиоцу као оцу на самостално вршење родитељског права. Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између малолетног детета ДД са туженим-противтужиоцем као оцем

тако што ће се исти одвијати према договору родитеља и детета, а према потребама детета и уређен начин одржавања личних односа између малолетне деце ВВ и ГГ са тужиљом-противтуженом као мајком тако што ће се исти одвијати према договору родитеља и деце, а у складу са потребама деце. Ставом петим изреке, обавезан је тужени-противтужилац ББ из ... да на име свог доприноса за издржавање малолетне ДД плаћа месечни износ од 20.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски услови, до 10. у месецу за текући месец на текући рачун њене законске заступнице овде тужиље-противтужене као мајке, а у случају доцње са припадајућом законском затезном каматом почев од доспелости сваке рате до исплате. Ставом шестим изреке, обавезана је тужиља-противтужена да на име свог доприноса за издржавање малолетних синова ВВ и ГГ плаћа месечно износе од по 5.000,00 динара за свако детета, укупно 10.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе па убудуће до 20. у месецу за текући месец, да доспеле рате плати одједном и у року од 15 дана, с тим да на сваку доспелу рату плати законску затезну камату почев од доспелости до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље-противтужене у делу којим је тражено да се малолетни синови ВВ и ГГ повере њој као мајци на самостално вршење родитељског права, те да се тужени-противтужилац као отац обавезе да доприноси њиховом издржавању у месечним износима од по 20.000,00 динара. Ставом осмим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог-противтужиоца у делу којим је тражио да се малолетна ћерка ДД повери њему као оцу на самостално вршење родитељског права, те да се тужиља-противтужена обавезе да доприноси њеном издржавању у месечном износу од 5.000,00 динара. Ставом деветим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 193/25 од 30.04.2025. године, одбијена је жалба тужиље-противтужене и потврђена првостепена пресуда у побијаном делу у коме су малолетна деца ВВ и ГГ поверени туженом-противтужиоцу као оцу на самостално вршење родитељског права (став трећи изреке), у делу у којем је уређен начин одржавања личног контакта малолетне кћерке ДД са туженим-противтужиоцем као оцем и малолетног ВВ и ГГ са тужиљом-противтуженом као мајком (део става четвртог изреке), у делу у ком је обавезана тужиља-противтужена да доприноси издржавању малолетних ВВ и ГГ (став шести изреке) и у делу у ком је одбијен тужбени захтев тужиље-противтужене (став седми изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу трећем изреке, делу става четвртог изреке (којим је уређен начин одржавања личних односа малолетних синова са тужиљом-противтуженом), ставовима шестом и седмом изреке тужиља-противтужена је благовремено изјавила ревизију (како то произилази из образложења исте), због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама прописаних чланом 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у браку од 2007. године (када је брак закључен) до августа месеца 2023. године (када је престала фактичка брачна заједница). У том браку рођено је троје малолетне деце: син ВВ (2008. године), син ГГ (2010. године) и кћи ДД (2012. године). Странке су живеле са децом у ..., у свом стану у улици ... бр. ..). Породица је извесно време живела у иностранству (због професионалног бављења туженог-противтужиоца спортом – рукометом). Издржавали су се од својих зарада, које су остваривали радећи приватне послове. У бригу око деце укључили су се и чланови шире породице са обе стране. По напуштању заједничког домаћинства, тужиља-противтужена се преселила у нешто мањи стан (преко пута стана у коме су супруг и она живели са децом). Деца се тада нису преселила са њом, већ су боравили подједнако код оба родитеља.

Пре неколико година, тужиља-противтужена се озбиљно разболела. Лечење је било дуготрајно, имала је неколико операција, а потом су уследиле и терапије. Старији син ВВ је рођен док су родитељи живели у ... . Здраво је дете, од раног детињства се бави спортом. Активно игра кошарку у ... „ЂЂ“ чији је стипендиста. У ... живи у стану, који му клуб изнајмљује, има обезбеђену и храну. Похађа други разред спортске гимназије. Његове амбиције су да школовање настави у Америци, тамо игра кошарку. Нема сепарационих проблема, јер је од раног детињства похађао разне кампове и научио да одсуствује од куће. Везан је за оба родитеља. Зна да родитељи имају проблема, али се никад није мешао, јер су обоје подједнако задовољавали његове потребе. Млађи син ГГ је здрав, иде редовно у школу, похађа осми разред основне школе у ... и постиже одличан успех. Такође воли да се бави спортом, тренира фудбал. Жели да упише спортску гимназију и има амбиције да се активно бави фудбалом. Много му недостаје старији брат ВВ од када је отишао у ..., али су у свакодневnoj вези преко друштвених мрежа. Најмлађе дете, ћерка ДД је здрава, ученица је шестог разреда основне школе у ... и постиже одличан успех, упоредо похађа и пети разред музичке школе у истом граду, свира ... . И она воли спорт. Везана је за своју браћу, њих троје отворено разговарају о свему. Није се у потпуности преселила код мајке, код оба родитеља борави подједнако и једном и другом се обраћа за помоћ.

Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад у Зрењанину, старији син странака (узраста 16 година у време подношења тужбе) није вербализовао жељу са којим од родитеља жели да живи, али је изразио став да за њега старатељство представља само име на папиру јер зна да су оба родитеља ту за њега, млађи син (узраста 14 година у време подношења тужбе) се изјаснио да му је све једно ко ће да му након развода брака родитеља буде старатељ, јер зна да ће као што је увек било оба родитеља добро бринути о њему и задовољавати његове потребе, развод је очекивао јер је знао да се не слажу, и код једног и код другог родитеља се осећа да је код куће, борави и код једног и код другог, наводи да по „15 пута на дан пређе из једног стана у други и за њега развод родитеља у том смислу неће ништа мењати“. Ћерка ДД (узраста 12 година у време подношења тужбе) изјаснила се да подједнако воли своје родитеље, али да би желела да буде поверена мајци јер са њом може да прича, отвореније о „женским стварима“, али сматра да та чињеница неће утицати на њен досадашњи начин живота код оба родитеља. Парничне странке су потпуно пореметиле своје личне односе. Дуго година имају емотивне проблеме који нису успеле да разреше на прави начин, па су се они само гомилали, стварајући нове проблеме. Такав њихов однос није се пренео на њихове родитељске улоге а брига о деци је увек била изнад емотивних проблема, све троје деце то доживљавала на такав начин. Водитељ случаја је

предложио да синови буду поверени оцу на самостално вршење родитељског права, јер се нису децидно изјашњавали са којим родитељем желе да живе, њима је то све једно, а да женско дете буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је малолетну ћерку странака поверио тужиљи-противтуженој као мајци на самостално вршење родитељског права, док је малолетне синове повериоцу туженом-противтужиоцу као оцу на самостално вршење родитељског права, с позивом на чланове 67., 68., 77. став 3. Породичног закона, налазећи да је таква одлука у њиховом најбољем интересу. Одбио је предлог тужиље-противтужене да се малолетна деца саслушају пред судом на околност поверавања, јер је по оцени првостепеног суда то сувишно, с обзиром на то да је водитељ случаја Центра за социјални рад обавио разговор са децом, о чему су се изјаснили Центар у свом налазу и водитељ случаја приликом саслушања пред судом. Овако дате разлоге првостепеног суда прихватио је и другостепени суд.

Основано се ревизијом тужиље-противтужене указује да је одлука о поверавању двоје деце (мушког пола) туженом-противтужиоцу као оцу на самостално вршење родитељског права, у ситуацији када је најмлађе дете (женског пола) поверено другом родитељу – овде тужиљи-противтуженој као мајци на самостално вршење родитељског права заснована на погрешној примени материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Чланом 3. ставом 1. Конвенције о правима детета, прописано је да у свим активностима које се тичу деце интереси детета од примарне важности, без обзира да ли их спроводе јавне или приватне установе социјалне заштите, судови, управни органи или законодавна тела, док је ством 2. истог члана прописано да се државе чланице обавезују да детету пруже такву заштиту и негу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законских старатеља или других појединаца који су законски одговорни за дете и у том циљу предузимају све потребне законодавне и административне мере.

Ова обавеза преузета је чланом 6. ставом 1. Породичног закона, који предвиђа да су сви дужни да се руководе најбољим интересима детета у свим активностима које се тичу детета. Чланом 60. став 4. овог закона, прописано је да дете које је навршило 15 година живота и које је способно за расуђивање може одлучити са којим ће родитељом живети. Чланом 61. ставом 1. овог закона, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, док је ставом 2. истог члана прописано да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета. Чланом 65. став 4. овог закона, прописано је да дете које је навршило 10-ту годину живота може слободно и непосредно изразити своје мишљење у сваком судском и управном поступку у коме се одлучује о његовим правима. Чланом 266. ставом 1. овог закона прописано је да у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Из наведеног произлази да је право детета на слободно изражено мишљење условљено његовом способношћу да формира своје мишљење и да је доња старосна граница за остваривање овог права није прописана. За децу преко 10 година постоји законска претпоставка о достигнутој зрелости за изражавање мишљења у судском и

управном поступку. Мишљењу детета се мора посветити дужна пажња о свим питањима која се тичу у свим поступцима у којима се одлучује о његовим правима, у складу са годинама и зрелошћу детета. При том, суд није у обавези да прихвати мишљење детета, већ се оно цени у склопу свих околности конкретног случаја. Најбољи интерес малолетног детета, приликом доношења одлуке у поступку који се води ради заштите његовог права не мора се увек нужно поклапати са његовом вољом, уколико се ради о детету које је способно да формира своје мишљење.

У конкретном случају, нижестепени судови су одлучили о поверавању малолетне деце родитељима на самостално вршење родитељског права и о начину одржавања личних односа руководећи се искључиво налазом и мишљењем Центра за социјални рад у Зрењанину и изјавом водитељке случаја датом пред судом у којима су пренете изјаве и мишљења деце о томе са којим родитељем би желели да живе, па тако и поверавању малолетних синова оцу на самостално вршење родитељског права (у ком делу се ревизијом побијају нижестепене одлуке), али и мишљење Центра да би било целисходно да деца, с обзиром на узраст, пол и развојне потребе буду поверена родитељу који ће најбоље пратити њихове потребе. Међутим, овакава одлука се за сада не може прихаватити као правилна. Изостало је прибављање мишљења старије деце (синова) у судском поступку, ради оцене међусобне повезаности сво троје деце и њихове потребе да живе под једним кровом, у ситуацији када је дошло до цепања породице, разводом брака родитеља, који дуже време не живе заједно, без обзира што се станови родитеља налазе један преко пута другог, у који деца често одлазе током дана.

Како нису утврђене све околности које су од утицаја на одлуку о вршењу родитељског права и начин одржавања личних односа у ситуацији када је женско дете поверено искључиво мајци на самостално вршење родитељског права, док су мушка деца поверена оцу на вршење родитељског права, чиме се заправо врши раздвајање деце и њихово усмеравање у даљем развоју, према полу, искључиво на једног родитеља (истог пола), уз занемаривање међусобних односа деце и њихових емотивних потреба (из стања у списима произилази да су изузетно међусобно везана), потребно је разјаснити наведене чињенице.

Због тога су нижестепене одлуке морале бити укинуте како би првостепени суд потпуно и правилно утврдио чињенично стање, када је у питању поверавање старије деце странака једном од родитеља и последице раздвајања деце и начина одржавања личних односа.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду напред наведено, отклонити учињене пропусте и потпуно утврдити чињенично стање када је у питању поверавање мушке деце једном од родитеља на самостално вршење родитељског права, посебно имајући у виду чињеницу да је њихова млађа сестра поверена мајци на самостално вршење родитељског права, прибавити мишљење старије деце и оценити да ли је оно у њиховом најбољем интересу, сагледавајући све околности конкретног случаја, имајући у виду и да малолетно дете, које је способно да изрази своје мишљењем, не треба лишити могућности да пред судом и изрази то мишљење, посебно у овако специфичној породичној ситуацији, и потом правилном применом материјалног права одлучити о преосталом делу тужбеног захтева.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци, а укинута је и одлука о трошковима поступка, будући да иста зависи од одлуке о главној ствари.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић